

עפ"ג 63273/02/15 - אריאל מושיקה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט
לפני כב' השופטים - י' נועם, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם

עפ"ג 63273-02-15 אריאל מושיקה נ' מדינת ישראל

אריאל מושיקה

המערער

ע"י ב"כ עו"ד א' בר-צבי

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק דין

השופטת ר' פרידמן-פלדמן:

1. ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כבוד השופט איתן קורנהאוזר) מיום 11.1.2015 בת"פ 14770-02-12, ת"פ 8357-12-12 ות"פ 17046-06-13, לפיו נגזר על המערער עונש מאסר בפועל למשך שישה חודשים, לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי למשך 5 חודשים וצו מבחן למשך 18 חודשים.

הערעור מתמקד בעונש המאסר בפועל.

2. המערער הורשע, על פי הודאתו בת"פ 14770-02-12, בעבירות הסגת גבול וגניבה. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 23.11.2011 הסיג המערער גבול לדוכן מפעל הפיס, וגנב מהמקום כרטיסים שונים בשווי כולל של 2,850 ₪ וכן 300 ₪ במזומן.

לגבי תיק זה הגיעו הצדדים להסדר טיעון לפיו המאשימה תעתור למאסר למשך 5 חודשים, לריצוי בעבודות שירות, והסניגור חופשי בטיעוניו לעונש.

ביום 24.2.2014 צירף המערער שני תיקים נוספים:

ת"פ 8357-12-12, בו הורשע המערער בעבירת גניבה, בכך שביום 14.12.2011 גנב מכיס מעיל באולם שמחות, מכשיר סלולרי מסוג איפון, 100 ₪ במזומן וכן כרטיסים שונים.

ת"פ 17046-06-13, אף הוא בעבירת גניבה, לאחר שביום 26.7.2012, בבית החולים שערי צדק בירושלים, גנב המערער מחדר האחיות מכשיר סלולרי מסוג איפון, אותו מכר בתמורה ל- 450 ₪.

המאשימה הודיעה כי לאחר הצירוף, עמדתה העונשית היא למאסר בפועל.

3. בית-משפט קמא הפנה את המערער לשירות המבחן, אשר הגיש מספר תסקירים במשך תקופה ארוכה, כמפורט להלן:

בתסקיר מיום 12.9.2013 ציין שירות המבחן כי המערער, המוכר להם מאז גיל 21, הינו בן 42, נשוי בשנית ואב לשבעה ילדים, מתפרנס מעבודתו, באופן לא יציב, בדוכן בשוק השייך לגיסו - שהיה בעבר מכור לסמים. בתסקיר התייחסות למשפחת המוצא של המערער ולקשיים שהביאו את המערער להתמכרות לסמים ולניהול אורח חיים עברייני במשך שנים רבות. במהלך השנים נעשו ניסיונות שיקום. צוין כי כשלוש שנים קודם לכן, עבר המערער, לראשונה, תהליך גמילה וטיפול אינטנסיבי במרכז יום במסגרת "המכון הירושלמי לטיפול בנפגעי סמים ותחלואה כפולה", בהפניית שירות המבחן, ומאז ערך שינוי מסוים באורחות חייו. לדברי המערער, מידי פעם הוא שותה אלכוהול או מהמר. המערער טען כי חווית הטיפול שעבר סייעה לו לשקם את חייו ולאמץ דפוסי התנהגות נורמטיביים, וביטא רצון מילולי להמשיך לנהל את חייו ללא סמים וללא מעורבות פלילית. המערער הוזמן למסור בדיקות לגילוי שרידי סם אך לא הגיע, וכן לא הגיע לפגישות בשירות המבחן. לאור התנהלותו הבעייתית של המערער, ומאחר שהמערער לוקח אחריות חלקית בלבד לעבירות, הומלץ לבדוק התאמתו לביצוע עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות.

בתסקיר מיום 1.12.2013 צוין כי במהלך תקופת הדחייה המערער לא יצר קשר עם שירות המבחן. בסופו של דבר אותר והתקיימו עמו שתי פגישות, בהן ביטא רצון לשתף פעולה עם תכנית שיקומית.

הומלץ על דחיית הדיון בשלושה חודשים, למעקב והמלצות לטיפול.

בתסקיר מיום 17.2.2014 דובר על שיתוף פעולה חלקי ועל תחילת קשר טיפולי. קצינת המבחן ציינה כי להערכתה ספק אם יהיה בהימשכות ההליך המשפטי כדי לסייע לשיקומו של המערער, והמליצה על סיום ההליכים בצו שירות לתועלת הציבור, מאסר על תנאי ומבחן למשך שנה.

תסקיר נוסף הוגש ביום 25.6.2014, ולפיו המערער הגיע לפגישות עם העובד הסוציאלי המטפל בו וכן מסר בדיקות לאיתור שרידי סם שנמצאו נקיות. נסיגה נוספת הייתה חודש קודם לכן, כאשר לקראת חגיגת בר המצווה של בנו, נסוג המערער לשימוש בסם מסוג גראס מספר פעמים ונעדר מהפגישות הטיפוליות למשך מספר שבועות. לאחר מכן חידש את הקשר עם העובד הסוציאלי ודיווח על הפסקת השימוש בסמים. במישור התעסוקתי חל שינוי משמעותי, המערער הפסיק לעבוד עם גיסו, עבד מספר שבועות בדוכן אחר בשוק, ולאחר מכן החל לעבוד כטבח במלון. קצינת המבחן המליצה שוב לסיים את ההליך המשפטי. לדבריה, ענישה מחמירה, ולו גם של מאסר בעבודות שירות, תחבל ביציבות התעסוקתית שמנסה המערער להשיג, כמפרנס יחיד, וענישה של צו שירות לתועלת הציבור תתאים יותר ותהווה ענישה מוחשית וחינוכית. כן הומלץ על הטלת צו מבחן למשך שנה.

בתסקיר מיום 15.9.2014 תארה קצינת המבחן את מצבו של המערער, ולדבריה התרשמה מהתחלת התדרדרות במצבו של המערער. בבדיקה שמסר המערער נמצאו שרידי סם. המערער, שעזב את מקום עבודתו ועובד לעיתים בעבודות מזדמנות, ציין כי נקלע לקשיים כלכליים, אך הביע רצון לחזור לטיפול. קצינת המבחן ציינה כי מניסיונה, הטיפול במכורים הינו טיפול לאורך זמן, במהלכו קיימות גם תקופות של נסיגה. שירות המבחן בודק את יכולתם של המטופלים לשתף בקורה איתם ואת יכולתם לקבל עזרה ולפעול לשינוי. לדבריה, במקרה זה, על אף המוטיבציה שהמערער ביטא במהלך השנה האחרונה והתהליך האחרון שעבר, יכולתו להיעזר כיום בטיפול מוגבלת, והדבר מתבטא במצבו. במצב דברים זה, בהיעדר שיתוף פעולה רציף מצידו של המערער בתקופה האחרונה ומאחר שמצבו לגבי השימוש בסמים אינו ברור, לא באה בהמלצה טיפולית בעניינו של המערער, והמליצה על מאסר בעבודות שירות לצד

מאסר על תנאי.

בתסקיר אחרון מיום 5.1.2015 מצינת קצינת המבחן כי המערער שוב מגיע לפגישות ומשתף פעולה בתוכנית הטיפולית כנדרש, ועושה מאמצים לנהל אורח חיים תקין. כן מסר בדיקות שתן שהעידו על ניקיון מסמ. על פי התרשמותה, ההליכים המשפטיים מסייעים לנאשם בתהליך השיקום. לפיכך המליצה על דחיית הדיון לתקופה של ארבעה חודשים נוספים.

4. לאחר קבלת התסקיר האחרון, בדיון שהתקיים ביום 11.1.2015, ביקש ב"כ המערער לדחות את הדיון כהמלצת שירות המבחן. בית המשפט דחה את הבקשה וקבע: **"בית המשפט מלווה את הנאשם מזה כשנתיים ימים בהליך טיפולי היודע עליות ומורדות. מדובר בפרק זמן חריג ויוצא דופן. בנסיבות אלה, ישמעו טיעונים לעונש היום".**

בגזר הדין שניתן באותו יום, קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בגין כל אחד מכתבי האישום, בין שירות לתועלת הציבור לצד מאסר על תנאי, לבין 6 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט התייחס לערכים המוגנים - שהם פגיעה בקניינו של אדם ופגיעה בתחושת הביטחון האישי, כמו גם טרחה ועוגמת הנפש הנגרמים לקרבן העבירה; לגבי נסיבות ביצוע העבירות ציין כי לא נעשו בתחום יוצא דופן; כן שקל את הפסיקה הנוהגת.

לגבי הנסיבות שאינן קשורות בעבירה - בית המשפט התייחס להרשעותיו הקודמות הרבות של המערער; לתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של המערער ולתהליך הטיפול הממושך, שהיו בו עליות וירידות תוך קושי בהתמדה בקשר טיפולי; קבלת אחריות של המערער למעשיו; נסיבות חייו של המערער כמפורט בתסקיר; והשפעת מאסר בפועל על המערער ומשפחתו.

לאור מכלול הנסיבות גזר דינו של הנאשם כמפורט לעיל.

5. ב"כ המערער טוען כנגד החלטת בית-משפט קמא שלא לדחות את הדיון, בניגוד להמלצת שירות המבחן, ועל גזירת הדין למאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות. לטענת ב"כ המערער, בכך הביא בית המשפט לסיומו של ההליך הטיפולי.

נטען כי התסקיר האחרון הוגש לאחר שבית המשפט הורה על הגשתו, ומשביקש שירות המבחן, בהתאם לכך, לדחות את הדיון, לא היה מקום לדחות את הבקשה בנימוק של התארכות ההליך הפלילי.

נטען כי הושקעו מאמצים רבים בתהליך שיקומו של המערער, וכי יש אינטרס ציבורי בהמשך השיקום. לטענת ב"כ המערער, בתהליך השיקום שעבר המערער יש כדי להעיד על הפוטנציאל הגבוה הטמון במערער ועל הסיכויים הממשיים לשיקומו. לעומת זאת, האינטרס הציבורי יצא נפסד מהפסקת ההליך השיקומי והנזק שייגרם כתוצאה מכך.

עוד טוען ב"כ המערער, כי המערער הוא מפרנס יחידי של משפחתו, ובין היתר תינוק שנולד וילד בן שנה וחודשיים המטופל באופן קבוע בשל בעיית התפתחות ונזקק לליווי של המערער לשם כך (הוצגו מסמכים לתמיכה בטענה זו). לדבריו, כיום עובד המערער באולם אירועים.

לפיכך ביקש לקבל את הערעור במובן זה שהתיק יוחזר לבית-משפט קמא לצורך המשך טיפול ושיקום. לחילופין ביקש

להפחית במידה משמעותית את תקופת עבודות השירות בשל הנסיבות האישיות והכלכליות.

6. ב"כ המשיבה טענה כי אין כל עילה להתערב בגזר הדין. לדבריה, בית המשפט הטיל על המערער עונש נוטה לקולא, יחסית לעבירות בהן הורשע, ובשל התסקירים החיוביים יחסית הסתפק במאסר לריצוי בעבודות שירות. אין כל מניעה שהמערער ימשיך בתהליך השיקום אותו הוא עובר.

7. לאחר שמיעת טיעוני ב"כ הצדדים, איננו רואים מקום להתערב בהחלטתו ובגזר דינו של בית משפט השלום.

המערער הורשע, כאמור, בעבירות הקשורות בשלושה אירועים שונים, כולן עבירות כנגד הרכוש. בית-משפט קמא הלך לקראת המערער, בכיוון של שיקום, ובמשך תקופה ממושכת נדחה הדין שוב ושוב, תוך קבלת עדכונים משירות המבחן בדבר מצבו של המערער.

מעיון בתסקירי שירות המבחן, כמפורט לעיל, עולה כי במהלך תקופת הדחייה, היו עליות ומורדות במצבו של המערער. לעיתים סבר שירות המבחן כי יש לגזור דינו של המערער ולעיתים המליץ על דחיית הדין. בית המשפט גילה אורך רוח, ודחה את מתן גזר הדין, עד שהגיע למסקנה כי הגיעה העת לסיים את ההליכים המשפטיים.

לצד ההחלטה לסיים את ההליכים, גזר דינו של בית המשפט מבטא את דרך השיקום, שהמערער מבקש לאפשר לו להמשיך בה, בכך שנגזר על המערער עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, ולא מאסר לריצוי בכלא, ולצד העונש הוטל על המערער צו מבחן למשך שנה וחצי, אשר יאפשר המשך מעקב וטיפול של שירות המבחן, וייתן למערער הזדמנות להמשיך בתהליך השיקומי, אם ירצה בכך.

אשר לטענת ב"כ המערער לפיה מצבו הכלכלי והמשפחתי של המערער יקשה עליו לבצע עבודות שירות - עם כל הצער על מצבו הכלכלי של המערער ונסיבותיו המשפחתיות, בין היתר בהיותו מפרנס יחידי ומטופל בילדים קטנים, בהם ילד הנזקק לטיפולים שונים, לא ניתן להקל על המערער מעבר למה שהקל עמו בית-משפט קמא.

בנסיבות אלה, לא נפלה כל טעות בהחלטת בית המשפט שלא לדחות את מתן גזר הדין פעם נוספת, והעונש שנגזר על המערער הולם ומשקף את נסיבות העניין בכללותן.

8. אשר על כן, הערעור נדחה.

9. המערער יתחיל בביצוע עבודות השירות ביום 1.6.2015. במועד זה, עד לשעה 10:00, על המערער להתייצב לפני הממונה על עבודות שירות, במפקדת מחוז דרום שליד כלא באר שבע.

המזכירות תשלח העתק פסק הדין לב"כ הצדדים, לשירות המבחן ולממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, כ"א באייר התשע"ה, 10 במאי 2015, בהיעדר הצדדים (על-פי הסכמתם).

משה בר-עם, שופט

רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת

יורם נועם, שופט